

Sygn. akt IV U 73/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: protokolant sądowy Marta Skrzyńska

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2018 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania M. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 13 grudnia 2017 roku nr (...)

z dnia 05 stycznia 2018 roku nr (...)

w sprawie M. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o odsetki

I. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 13 grudnia 2017 roku w ten sposób, że przyznaje M. C. prawo do ustawowych odsetek za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 26 kwietnia 2015 roku do dnia 27 października 2017 roku, a w pozostałej części odwołanie oddala;

II. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 05 stycznia 2018 roku, w ten sposób, że przyznaje M. C. prawo do ustawowych odsetek za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 26 marca 2017 roku na okres do dnia 20 grudnia 2017 roku, a w pozostałej części odwołanie oddala;

III. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz odwołującego M. C. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 73/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 marca 2018 roku

Decyzją z dnia 13.12.2017 r. wydaną na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił M. C. wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy, do której prawo zostało przyznane wyrokiem sądu z dnia 5 października 2017 r. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie nie zawiera wyrzeczenia o odpowiedzialności Zakładu za opóźnienie w przyznaniu świadczenia zatem brak podstaw do uwzględnienia wniosku. Wskazany wyrokiem

przyznano odwołującemu rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 01.04.2015 r. do 28.02.2017 r. Wyrok ten został zrealizowany decyzją z dnia 27.10.2017 r. tj. w terminie określonym przepisami ustawy emerytalnej.

Odwołanie od tej decyzji wniósł M. C. żądając zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania odsetek ustawowych od dnia wstrzymania prawa do renty do dnia zrealizowania wyroku Sądu Apelacyjnego przez organ rentowy tj. od 01.04.2015 r. do 27.10.2017 r. W uzasadnieniu odwołania domagał się uznania organu rentowego winnym bycia w zwłoce z wypłatą świadczenia rentowego. Sąd Apelacyjny w Krakowie wprawdzie nie orzekł w wyroku o odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w przyznaniu świadczenia, ale zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem a w szczególności z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 24.03.2011 r. I U ZP 2/11 nie stoi to na przeszkodzie. Organ rentowy dysponował jego dokumentacją lekarską na podstawie której mógł wydać prawidłową decyzję i ustalić, że jest częściowo niezdolny do pracy. Wstrzymanie wypłaty renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy było wynikiem błędnej oceny komisji lekarskiej ZUS jego stanu zdrowia i jego wpływu na zdolność do pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o oddalenie odwołania. Zdaniem organu rentowego brak jest podstaw do wypłaty odsetek, ponieważ organ rentowy wypłacił wyrównanie od zaległego świadczenia rentowego w terminie ustawowym, a sąd nie wyrzekł o jego odpowiedzialności za opóźnienie w wypłacie świadczenia.

Decyzją z dnia 05.01.2018 r. wydaną na podstawie art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił M. C. wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 01.03.2017 r. do 31.12.2017 r. Organ rentowy wskazał, że prawo do renty zostało odwołującemu przyznane decyzją z dnia 20.12.2017 r. , a zatem w terminie określonym przepisami ustawy emerytalnej, tj. w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 29.11.2017 r. Z uwagi na powyższe brak podstaw do wypłaty odsetek za okres od 01.03.2017 r. do 31.12.2017 r.

Odwołanie od tej decyzji wniósł M. C. zarzucając jej naruszenie prawa tj. art. 118 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

I art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że decyzja została wydana w terminie, co skutkuje odmową prawa do zapłaty odsetek za opóźnienie w przyznaniu świadczenia. Domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania odsetek od renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 01.03.2017 r. do 31.12.2017 r. W uzasadnieniu żądania wskazał, że w toku postępowania apelacyjnego wniósł do ZUS kolejny wniosek o prawo do renty tj. w styczniu 2017 r. aby zachować ciągłość świadczeń. Organ rentowy nie podjął żadnych czynności w związku ze złożonym wnioskiem, ale wyczekiwał na zwrot akt z Sądu Apelacyjnego i dopiero w listopadzie 2017 r. wezwał go na badanie do lekarza orzecznika. Odwołujący podkreślił, że nie jest jego winą iż postępowanie apelacyjne toczyło się 1,5 roku i rozstrzygnięcie zapadło dopiero w październiku 2017 r. Jego zdaniem on nie powinien ponosić negatywnych konsekwencji tego stanu rzeczy. Organ rentowy przez 9 miesięcy nie podejmował żadnych czynności w związku z jego wnioskiem.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o oddalenie odwołania. Zdaniem organu rentowego brak jest podstaw do wypłaty odsetek, ponieważ organ rentowy wypłacił wyrównanie od zaległego świadczenia rentowego w terminie ustawowym po wydaniu orzeczenia przez lekarza orzecznika ZUS.

Odwołujący na rozprawie w dniu 20.03.2018 r. wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania , w tym kosztów zastępstwa procesowego (k. 23).

Sąd ustalił następujący stan sprawy:

M. C. w okresie od 24.03.2014 r. do 30.04.2017 r. pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Odwołujący w dniu 24.02.2015 r. złożył wniosek o rentę w związku z pogorszeniem stanu zdrowia. Decyzją z dnia 07.04.2015 r. organ rentowy, na podstawie art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił M. C. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ orzeczeniem

komisji lekarskiej ZUS z dnia 26.03.2015 r. nie został uznany za niezdolnego do pracy. Wypłatę renty wstrzymano od dnia 01.04.2015 r. Sąd Okręgowy w Tarnowie, rozpoznając odwołanie od tej decyzji, dopuścił m. in. dowód z opinii biegłego sądowego neurologa, którzy w opinii pisemnej stwierdził, że odwołujący jest całkowicie niezdolny do pracy zarobkowej na okres 2 lat od 24.02.2015 r. tj. od daty wniosku. Ustalił, że nastąpiło pogorszenie stanu zdrowia. Badanie NMR z 2014 r. wykazało zmiany obrzękowe rdzenia kręgowego na poziomie C4-C5 brzusznie o wymiarach 10x2 mm wymagające dalszej diagnostyki. Badanie NMR odcinka lędźwiowego kręgosłupa wykonane w styczniu 2015 r. wykazało zmiany zwyrodnieniowe odcinka lędźwiowego kręgosłupa z przepukliną jądra miazdżystego na poziomie L5-S1 dokanałową, schodząca do prawego zachyłka korzeniowego z przyleganiem do prawego nerwu rdzeniowego. Sąd Okręgowy w Tarnowie wyrokiem z dnia 15 marca 2016 r. sygn. akt IVU 486/15 uwzględnił odwołanie i zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 07.04.2015 r. przyznając odwołującemu prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 24.02.2015 r. na okres 2 lat. Organ rentowy wniósł apelację. Sąd Apelacyjny w Krakowie w toku postępowania dopuścił dowód z opinii m.in. biegłego neurologa, który wskazał, że nie nastąpiła poprawa stanu zdrowia i odwołujący jest nadal długotrwale częściowo niezdolny do pracy na okres od 24.03.2014 r. do 31.01.2018 r. Biegły podkreślił, że komisja lekarska ZUS uznała odwołującego za zdolnego do pracy podkreślając jego podstawę roszczeniowo-agrawacyjną, nie przeprowadzając pełnego badania przedmiotowego ze względu na brak możliwości oceny sprawności organizmu. Biegły neurolog w styczniu 2016 r. uznał odwołującego za całkowicie niezdolnego do pracy od 24.02.2015 r. do 28.02.2017 r. ze względu na ograniczenie ruchomości narządu ruchu z objawami neurologicznymi uszkodzenia układu nerwowego. Po roku w styczniu 2017 r. odwołujący był częściowo niezdolny do pracy, ponieważ nie stwierdzono zaników mięśni i objawów ubytkowych neurologicznych. Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 5 października 2017 r. sygn. akt III AUa 711/16 zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie w ten sposób, że przyznał M. C. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 01.04.2015 r. do 24.02.2017 r., a w pozostałym zakresie apelację oddalił. Akta rentowe ubezpieczonego wraz z prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie, zostały przekazane organowi rentowemu w dniu 09.11.2017 r. Wyrok ten został zrealizowany decyzją (...) Oddział w T. z dnia 27.10.2017 r. i organ rentowy przyznał odwołującemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 01.04.2015 r. do 28.02.2017 r. Należność za okres od 01.04.2015 r. do 28.02.2017 r. organ rentowy przekazał na rachunek bankowy w kwocie 29916,81 zł. Świadczenie wypłacono bez odsetek. M. C. wnioskiem z dnia 04.12.2017 r. wystąpił z żądaniem naliczenia odsetek z zabranej renty za okres od 01.04.2015 r. do 28.02.2017 r. Decyzją z dnia 13.12.2017 r. wydaną na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił M. C. wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy, do której prawo zostało przyznane wyrokiem sądu z dnia 5 października 2017 r. Wyrok ten został zrealizowany decyzją z dnia 27.10.2017 r. tj. w terminie określonym przepisami ustawy emerytalnej.

M. C. w dniu 04.01.2017 r. wystąpił z kolejnym wnioskiem o rentę. Organ rentowy pismem z dnia 16.01.2017 r. poinformował odwołującego, że przesuwa termin rozpoznania wniosku z powodu toczącego się postępowania w Sądzie Apelacyjnym i poinformował, że decyzja zostanie wydana w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji - zwrot akt z sądu po rozpoznaniu odwołania. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 20.12.2017 r. ponownie ustalił M. C. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 01.03.2017 r. tj. od miesiąca w którym wstrzymano wypłatę świadczenia. Decyzję wydano w oparciu o orzeczenie Lekarza orzecznika ZUS z dnia 29.11.2017 r. Rentę przyznano na okres do 31.03.2019 r. Termin wypłaty świadczenia organ rentowy ustalił na 25 dzień miesiąca. Należność za okres od 01.03.2017 r. do 31.12.2017 r. po odliczeniu zaliczki na podatek i składki na ubezpieczenie zdrowotne organ rentowy przekazał na rachunek bankowy wraz ze świadczeniem za styczeń 2018 r. Decyzją tą organ rentowy nie przyznał odwołującemu prawa do wypłaty zaległego świadczenia wraz z odsetkami.

Odwołujący w dniu 22.12.2017 r. wniósł o wypłatę odsetek z zabranej renty za okres 01.03.2017 r. do 31.12.2017 r. Decyzją z dnia 05.01.2018 r. wydaną na podstawie art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił M. C. wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 01.03.2017 r. do 31.12.2017 r., ponieważ prawo do renty

zostało odwołującemu przyznane decyzją z dnia 20.12.2017 r. tj. w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 29.11.2017 r.

(dowód: wyrok SO w Tarnowie z dnia 15.03.2016 r. wraz z uzasadnieniem- akta sprawy IV U 486/15,

wyrok SA w Krakowie z dnia 05.10.2017 r. - akta sprawy IV U 485/15,

akta rentowe.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił w oparciu o dokumenty urzędowe, stanowiące stosownie do art. 244 § 1 k.p.c. dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone, dokumenty te nie były nadto w żaden sposób kwestionowane przez strony dlatego też zostały w całości uznane przez Sąd za wiarygodne i prawdziwe.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołania M. C. od zaskarżonych decyzji organu rentowego z dnia 13.12.2017 r. i z dnia 05.01.2018 r. są zasadne i zostały w zasadniczej części uwzględnione.

Kwestią sporną pomiędzy stronami było ustalenie, czy organ rentowy winien zapłacić M. C. odsetki od renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres od 01.04.2015 r. do 28.02.2017 r. wypłaconej na podstawie decyzji z dnia 27.10.2017 r. realizującej wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 5 października 2017 r. oraz odsetki od renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres od 01.03.2017 r. do 31.12.2017 r., którą przyznano decyzją z dnia 20.12.2017 r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1383 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r., nr 39, poz. 353) organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

1a. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego.

Jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość, organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w terminie określonym w ust. 1. (ust. 2)

Stosownie do treści ust. 3 tego przepisu jeżeli na podstawie przedstawionych środków dowodowych nie jest możliwe ustalenie prawa lub wysokości świadczenia, za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności, o której mowa w ust. 1, uważa się datę końcową dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnych dowodów, wyznaczonego przez organ rentowy, albo datę przedstawienia tych dowodów.

4. Przy dokonywaniu wypłaty wynikającej z decyzji ponownie ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość, ust. 1-3 stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 5.

W myśl art. 118 ust. 5 powołanej ustawy wypłata świadczenia wynikająca z decyzji, o której mowa w ust. 4, następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 11 września 2007 r. P 11/07 uznał, że art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252, Nr 121, poz. 1264, Nr 144, poz. 1530, Nr 191, poz. 1954, Nr 210, poz. 2135 i Nr 236, poz. 2355, z 2005 r. Nr 167, poz. 1397 i Nr 169, poz. 1412 i 1421, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 208, poz. 1534 oraz z 2007 r. Nr 17, poz. 95 i Nr 82, poz. 558), rozumiany w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej

okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nieustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy, jest zgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji (OTK-A 2007/8/9). W uzasadnieniu tego wyroku Trybunał konstytucyjny wskazał, że „(...) w zakresie stosowania odsetek i związanych z nimi terminów, od których zależy ustalenie prawa do świadczenia (lub jego wysokości), organ rentowy i ubezpieczony powinni być traktowani jednakowo. Umożliwia to inna niż stosowana przez organ rentowy interpretacja art. 118 ust. 1a ustawy o FUS, zaprezentowana w doktrynie (por. K. Ślęzak, op.cit., s. 107), uwzględniająca kontekst normatywny art. 85 ust. 1 ustawy o s.u.s. Zgodnie z tą interpretacją, normę wyrażoną w kwestionowanym art. 118 ust. 1a ustawy o FUS należy odczytać w następujący sposób: Za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie świadczenia rentowego lub emerytalnego uznaje się dzień wpływu do organu rentowego prawomocnego orzeczenia sądu ustalającego prawo do tego świadczenia, o ile za nieustalenie tych okoliczności we wcześniejszym terminie nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy. Tę interpretację, nadającą zaskarżonemu przepisowi treść zgodną z przywołanymi wzorcami konstytucyjnymi, przyjmuje Trybunał (...)” A w konsekwencji „(...) Zaskarżony przepis art. 118 ust. 1a ustawy o FUS jest zgodny z Konstytucją, o ile za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu do organu rentowego prawomocnego orzeczenia sądu tylko w sytuacji, gdy za nieustalenie tych okoliczności we wcześniejszym terminie nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy. Jeżeli odpowiedzialność leży po stronie organu rentowego, termin do wydania decyzji i wypłaty świadczenia powinien być liczony od wcześniejszej daty, w której organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był wydać decyzję, a ubezpieczony powinien mieć prawo do odsetek za stosowny okres(...)”. W konkluzji Trybunał Konstytucyjny wskazał, że „(...) Po rozstrzygnięciu Trybunału termin ten powinien być liczony od dnia doręczenia wyroku sądu tylko wtedy, gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy (np. błędna interpretacja przepisów, zaniechanie podjęcia określonych działań z urzędu, błędne orzeczenie lekarza orzecznika ZUS lub komisji lekarskiej ZUS w sprawie niezdolności do pracy), termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia. (...)”.

Stosownie do treści art. 85 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 ze zm.) jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń przewidzianych w przepisach określających świadczenia z ubezpieczeń społecznych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych, określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu i wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Określenie „nie wypłacił świadczenia” oznacza zarówno nie wypłacenie świadczenia w ogóle jak i wypłacenie go w zaniżonej wysokości.

Pojęcie "błędu" w prawie ubezpieczeń społecznych jest swoiste i szerokie, tzn. oznacza każdą obiektywną wadliwość decyzji, niezależnie od tego, czy jest ona skutkiem zaniedbania, pomyłki, czy celowego działania organu rentowego.

Zgodnie z § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 12 poz. 104) odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń – do dnia wypłaty świadczeń , z uwzględnieniem ust. 2-5.

Postępowanie w sprawie świadczeń z ubezpieczenia społecznego toczy się przed organem rentowym i to na nim spoczywa obowiązek prawidłowego ustalenia czy ubezpieczony spełnia warunki konieczne do nabycia świadczeń, o które wnosi. Postępowanie przed sądem ma charakter jedynie kontrolny, sprawdzający. Zasady orzekania o niezdolności do pracy określa rozporządzenie Ministra Polityki Socjalnej z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz. U. Nr 273, poz. 2711). Zgodnie z § 3 lekarz orzecznik wydaje orzeczenie na

podstawie bezpośredniego badania osoby ubiegającej się o świadczenie i posiadanej dokumentacji (ust. 1) może przed wydaniem orzeczenia zlecić uzupełnienie dokumentacji, w szczególności o opinię lekarza konsultanta lub psychologa albo o wyniki badań dodatkowych lub obserwacji szpitalnej (ust. 3).

Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy dla M. C. zostało ustalone wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 5 października 2017 r. zmieniającego zaskarżony przez organ rentowy wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 15.03.2016 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie w sprawie sygn. akt III AUa 711/16 zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie w ten sposób, że przyznał odwołującemu rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 01.04.2015 r. do 24.02.2017 r., a w pozostałym zakresie apelację oddalił. Z okoliczności sprawy wynika, że Sąd Okręgowy w Tarnowie dopuścił m. in. dowód z opinii biegłego sądowego neurologa, który w opinii pisemnej stwierdził, że odwołujący jest całkowicie niezdolny do pracy zarobkowej na okres 2 lat od 24.02.2015 r. tj. od daty wniosku, uznając na podstawie obiektywnych badań, że nastąpiło pogorszenie stanu zdrowia. Sąd Apelacyjny w Krakowie w toku postępowania dopuścił dowód z opinii m.in. biegłego neurologa, który wskazał, że nie nastąpiła poprawa stanu zdrowia i odwołujący jest nadal długotrwale częściowo niezdolny do pracy na okres od 24.03.2014 r. do 31.01.2018 r. Biegły podkreślił, że komisja lekarska ZUS uznała odwołującego za zdolnego do pracy podkreślając jego postawę roszczeniowo-agrawacyjną, nie przeprowadzając pełnego badania przedmiotowego ze względu na brak możliwości oceny sprawności organizmu. Biegli sędziwi - opierając się na dokumentacji znajdującej się w aktach rentowych zgodnie uznali, że odwołujący z powodu istniejących schorzeń nie jest zdolny do pracy i nie było podstaw do wstrzymania wypłaty renty z tytułu niezdolności do pracy od 01.04.2015 r. Odpowiednie dowody dotyczące przebiegu leczenia odwołującego zostały przedłożone przez niego już w postępowaniu przed organem rentowym. Biegli sędziwi wydający opinię o stanie zdrowia odwołującego dysponowali taką samą dokumentacją, którą miał do dyspozycji ZUS i lekarz orzecznik oraz komisja lekarska. Jej ocena co do ustalenia dalszej niezdolności do pracy została wywiedziona z oceny stanu zdrowia. Tak więc to nieprawidłowa ocena w zakresie niezdolności do pracy odwołującego spowodowała, że decyzją z dnia 07.04.2015 r. organ rentowy bezzasadnie odmówił M. C. prawa do renty i wstrzymał jego wypłatę od dnia 01.04.2015 r., a w konsekwencji ustalenie tego prawa dla niego decyzją z dnia 27.10.2017 r. spowodowało, że za okres od 01.04.2015 r. do 28.02.2017 r. świadczenie zostało wypłacone z opóźnieniem. Poza sporem pozostaje fakt, iż analiza dokumentacji akt sprawy w pełni uzasadnia ocenę, że opóźnienie w ustaleniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy dla odwołującego było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy.

Do takich bowiem zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego oraz linią orzecznictwa Sądu Najwyższego należy uznać m.in. błędne orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS lub Komisji Lekarskiej ZUS w sprawie niezdolności do pracy.

Organ rentowy w zaskarżonej decyzji z dnia 13.12.2017 r. podnosił, że skoro wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie nie zawiera wyrzeczenia o odpowiedzialności Zakładu za opóźnienie w przyznaniu świadczenia to brak podstaw do uwzględnienia żądania odwołującego. Sąd nie podziela takiej oceny, ponieważ jak już stwierdził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 marca 2011 r. I UZP 2/11 brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o którym mowa w art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia (OSNP 2011/19-20/255). Sąd rozstrzygający żądanie w tym zakresie bada każdy konkretny przypadek i musi ocenić zasadność roszczenia, ponieważ brak wyrzeczenia w tej kwestii nie może zostać uznany za orzeczenie negatywne.

Mając na uwadze, że opóźniona wypłata renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy dla M. C. była następstwem błędnego orzeczenia komisji lekarskiej ZUS w przedmiocie ustalenia dalszego istnienia niezdolności do pracy ubezpieczonego, a w konsekwencji nieuzasadnionego ustalenia, że nie spełniał on przesłanek prawa do renty - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. jest zobowiązany do wypłaty odsetek (art. 85 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustalaniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 12, poz. 104).

Z tych względów Sąd w oparciu o przepisy materialnoprawne i art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c. orzekł jak w pkt. I wyroku przyznając odwołującemu prawo do ustawowych odsetek za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 26.04.2015 r. do dnia 27.10.2017 r., a w pozostałym zakresie odwołanie oddalił tj. w zakresie w jakim domagał się wypłaty odsetek za okres opóźnienia od 01.04.2015 r. do 25.04.2015 r. z uwagi na treść art. 118 ust 5 powołanej ustawy. Odwołujący miał ustalony w decyzji z dnia 27.10.2017 r. termin wypłaty świadczenia na 25 dzień danego miesiąca, dlatego też we wspomnianym zakresie z uwagi na treść przywołanego przepisu odwołanie M. C. podlegało oddaleniu.

Kwestia zasadności odwołania od decyzji ZUS z dnia 05.01.2018 r. podlega tej samej ocenie. Odwołujący w trakcie trwania postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie, w związku z wywiezioną przez organ rentowy apelacją od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 15.03.2016 r. - złożył w dniu 04.01.2017 r. kolejny wniosek o rentę. Organ rentowy pismem z dnia 16.01.2017 r. poinformował odwołującego, że przesuwa termin rozpoznania wniosku z powodu toczącego się postępowania w Sądzie Apelacyjnym i poinformował, że decyzja zostanie wydana w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji - zwrot akt z sądu po rozpoznaniu odwołania. Organ rentowy do listopada 2017 r. nie podjął żadnych dalszych czynności w sprawie tego wniosku. Nie zwracał się o wypożyczenie akt do Sądu Apelacyjnego w Krakowie mimo, że kolejne opinie biegłych sądowych wskazywały, że odwołujący jest nadal długotrwale niezdolny do pracy i nie nastąpiła poprawa stanu zdrowia. Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 13 czerwca 2017 r. III AUa 1354/16 stwierdził, że przez wyjaśnienie "ostatniej niezbędnej okoliczności" trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Wyjaśnienie okoliczności niezbędnej do wydania decyzji oznacza dokonanie czynności mającej na celu ustalenie stanu faktycznego, czyli przeprowadzenie dowodów i ich ocenę. Zawarte w art. 85 ust. 1 u.s.u.s. określenie: "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. (LEX nr 2319988). Zdaniem Sądu organ rentowy ponosi odpowiedzialność za niewydanie w terminie decyzji przyznającej M. C. świadczenie od dnia 01.03.2017 r. Organ rentowy podjął czynności w związku z wnioskiem odwołującego dopiero po zwrocie akt przez Sąd po rozpoznaniu apelacji organu rentowego. Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 29.11.2017 r. uznał, że odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy od 01.03.2017 r. do 31.03.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. dopiero decyzją z dnia 20.12.2017 r. ponownie ustalił M. C. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 01.03.2017 r. tj. od miesiąca w którym wstrzymano wypłatę świadczenia. Rentę przyznano na okres do 31.03.2019 r. Termin wypłaty świadczenia organ rentowy ustalił na 25 dzień miesiąca. Decyzją tą organ rentowy nie przyznał odwołującemu prawa do wypłaty zaległego świadczenia wraz z odsetkami. Odwołujący w dniu 22.12.2017 r. wniósł o wypłatę odsetek z zabranej renty za okres 01.03.2017 r. do 31.12.2017 r. Organ rentowy w toku postępowania podnosił, że brak podstaw do wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 01.03.2017 r. do 31.12.2017 r., bo świadczenie przyznał w terminie określonym przepisami ustawy emerytalnej, tj. w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 29.11.2017 r. Słusznie odwołujący zarzucił, że organ rentowy winien był w ciągu 30 dni od daty złożenia wniosku wydać decyzję o przyznaniu renty a nie wyczekiwać na zakończenie postępowania apelacyjnego w sprawie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na wcześniejszy okres. Organ rentowy mógł zwrócić się o wypożyczenie akt rentowych do Sądu Apelacyjnego w Krakowie i rozpoznać wniosek odwołującego z dnia 04.01.2017 r. Zatem organ rentowy pozostawał w zwłoce w przyznaniu świadczenia za okres od 01.03.2017 r. Bez wątpliwości okolicznością obciążającą organ rentowy jest niezachowanie terminu do wydania decyzji z powodu niczym niezawinionego przez odwołującego pozostawienia bez rozpoznania wniosku o rentę do czasu zwrotu akt po zakończeniu postępowania apelacyjnego. Skutkowało to koniecznością długotrwałego oczekiwania na wydanie decyzji w sprawie. Sąd stoi na stanowisku, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w rozpoznaniu wniosku odwołującego i w konsekwencji za opóźnienie w przyznaniu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres od 01.03.2017 r. do dnia decyzji tj. do 20.12.2017 r. Organ rentowy decyzją z dnia 20.12.2017 r. ustalił termin płatności renty na dzień 25 miesiąca i dopiero od dnia 26.03.2017 r. tj. od dnia następnego po dniu płatności świadczenia należało uwzględnić żądanie odwołującego do dnia 20.12.2017 r. tj. do dnia wydania decyzji ,

a w pozostałym zakresie tj. co do okresu od 01.03.2017 r. do 25.03.2017 r. i od 21.12.2017 r. do dnia 31.12.2017 r. odwołanie podlegało oddaleniu o czym wyrzeczono w pkt. II wyroku.

Podstawę procesową rozstrzygnięcia w pkt. II wyroku stanowił art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c.

Odwołujący był reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru i wystąpił z żądaniem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Sąd na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z §9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) zasądził w pkt. III wyroku na jego rzecz od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.